

دستگاه خودپرداز در دنیا وارد فاز جدیدی از ارائه سرویس شده که دیگر واژه «خودپرداز» برای معرفی این ابزار گویای تمام ماجرا نیست

خودپرداز؛ غروب یا دگرپرسی

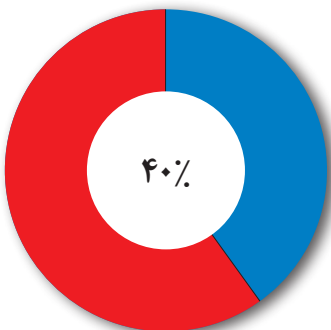
دستگاه‌های خودپرداز در دنیا، جای خود را به دستگاه‌های CRS می‌دهند

کاهش ریسک

توزیع مجدد وجوه نقد از مسیر وجوه دریافتی به صورت خودکار در محیطی امن که هیچ‌گاه اسکناس‌ها از محیط بانک خارج نمی‌شود، ریسک‌های مربوط به تامین و توزیع اسکناس را به شدت کاهش می‌دهد. باید به این نکته توجه داشت که این سیستم‌ها توان بالایی برای تشخیص پول‌های تقلبی از پول‌های واقعی داشته و ریسک پذیرش پول‌های تقلبی را نیز کاهش می‌دهد.

کاهش رسوب نقدینگی

استفاده از این نوع دستگاه‌ها با توجه به اینکه نیاز به پول گذاری دستگاه را کاهش می‌دهد، بانک‌ها را در مدیریت رسوب نقدینگی دستگاه‌های خودپرداز یاری می‌رساند. آمار نشان می‌دهد که در برخی موسسات مالی تا ۴۰ درصد بیش از حد نیاز، پول نقد را در خودپردازها نگه می‌دارند.

شکل ۲: برخی از موسسات مالی تا ۴۰ درصد بیشتر از حد نیاز، پول نقد را در خودپردازها نگه می‌دارند.

واقعیت در حال تغییر

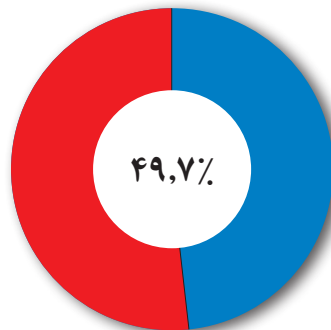
روند تغییر تکنولوژی فرصت‌ها و ابزارهای مهمی را برای کاهش هزینه‌های مربوط به جابه‌جایی پول نقد، تامین امنیت پول، عملیات توزیع و مدیریت پول در اختیار موسسات مالی قرار داده است. در حالی که موسسات مالی جایگزینی دستگاه‌های خودپرداز با Cash Recycler را در دستور کار خود قرار داده‌اند، اما هنوز نیمی از پایانه‌ها از نوع خودپرداز هستند.

در این راستا پیش‌بینی می‌شود که اغلب بانک‌های تجاری، دستگاه‌های Cash Recycler را با عنوان ابزاری جدید برای توسعه خدمات ارزش افزوده خود مدنظر قرار بدهند. به طوری که در قاره اروپا از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۵ نصب دستگاه‌های Cash Recycler به میزان ۳۰ درصد در بانک‌های تجاری افزایش یافته که این خود تاثیر مستقیمی در آزادسازی منابع بانک و پرداختن به سایر امور را در پی داشته است. در سال ۲۰۱۵ از مجموع ۱/۲ میلیون ترمینال اتوماتیک دریافت‌کننده وجوه نقد، ۵۱ درصد Cash Recycler بوده‌اند و پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۰۲۱ از ۱/۷ میلیون دستگاه خودکار دریافت‌کننده وجوه نقد، ۶۷ درصد از نوع Cash Recycler باشند.

به خوبی می‌دانیم، ژاپن به عنوان یکی از کشورهای پیشرفته به بهره‌وری بالا

مدیریت نگهداری شبکه خودپرداز که تامین‌کننده اصلی نیاز پولی مشتریان است، شامل مدیریت تشکیلات پشتیبانی، میزان ریسک پذیری، اعم از نیروی انسانی یا هزینه‌های پولی، فرایند پیچیده‌ای است. در دنیایی که موسسات پولی برای مدیریت هزینه‌ها حتی هزینه‌های جزئی تلاش فراوانی دارند، این موضوع از اهمیت خاصی برخوردار است. سیستم‌های اتوماتیک دریافت و پرداخت‌کننده وجوه نقد یا Cash Recycler که با نام اختصاری CRS نیز شناخته می‌شوند، روشی برای کاهش چالش‌های تامین وجوه جایی پول در شبکه‌های خودپرداز بوده و فواید قابل ملاحظه‌ای برای موسسات مالی دارند. هر چند بسیاری در یافته‌اند که دریافت و پرداخت وجوه نقد راه‌حلی فوری در کاهش هزینه‌های مدیریت مالی است، اما بازگشت سرمایه این فناوری به مواردی مانند تعداد تراکنش، نسبت واریز به دریافت وجوه نقد، تنوع اسکناس‌ها، کیفیت پول و نرخ اسکناس‌های تقلبی وابسته است.

به طور میانگین در سطح مقیاس جهانی، هزینه‌های مدیریت نقدینگی در شبکه‌های عملیاتی خودپرداز، ۴۷،۹ درصد هزینه‌های جاری سالانه آن را به خود اختصاص می‌دهد. این میزان فقط در اروپا سالانه بین ۱/۳ تا ۲/۶ میلیارد یورو تخمین زده شده است. توجه به این نکته حائز اهمیت است که تعداد یا حجم اسکناس‌های در گردش از سال ۲۰۱۱ تا سال ۲۰۱۶ برای دلار آمریکا معادل ۴/۹۲ درصد و برای یورو اروپا ۶/۲۲ درصد بوده است.

شکل ۱: هزینه‌های مدیریت نقدینگی در شبکه‌های عملیاتی خودپرداز، ۴۷/۹ درصد هزینه‌های جاری سالانه آن را به خود اختصاص می‌دهد. در ادامه چندین ارزش افزوده واقعی دستگاه‌های Cash Recycler را برمی‌شماریم.

بازگشت سریع وجوه دریافتی به چرخه پرداخت

با توجه به اینکه وجوه اخذشده از یک مشتری به مشتری بعدی پرداخت می‌شود، هزینه‌های تامین و توزیع وجوه نقد و پول گذاری در دستگاه‌های خودپرداز به طور چشم‌گیری کاهش می‌یابد.

ساده‌سازی مدیریت وجوه نقد

اجرای خودکار فرایند دریافت، ذخیره و بازگشت دوباره وجوه نقد به روشی امن و دقیق به معنای اختصاص منابعی کمتر برای تامین منابع مالی خودپردازهاست.

فرناز نبوی

مشاور نرم‌افزار شرکت آدونیس

سپیده میرزایی

کارشناس توسعه محصول شرکت آدونیس

ابزاری برای توسعه خدمات ارزش افزوده

پیش‌بینی می‌شود که اغلب بانک‌های تجاری، دستگاه‌های Cash Recycler را با عنوان ابزاری جدید برای توسعه خدمات ارزش افزوده خود مدنظر قرار بدهند. به طوری که در قاره اروپا از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۵ نصب دستگاه‌های Cash Recycler به میزان ۳۰ درصد در بانک‌های تجاری افزایش یافته است.

کاهش جایش جابه‌جایی پول

سیستم‌های اتوماتیک دریافت و پرداخت‌کننده وجوه نقد یا Cash Recycler System که با نام اختصاری CRS نیز شناخته می‌شوند، روشی برای کاهش چالش‌های تامین و جابه‌جایی پول در شبکه‌های خودپرداز بوده است.

تغییر تکنولوژی

روند تغییر تکنولوژی فرصت‌ها و ابزارهای مهمی را برای کاهش هزینه‌های مربوط به جابه‌جایی پول نقد، تامین امنیت پول، عملیات توزیع و مدیریت پول در اختیار موسسات مالی قرار داده است.

خرده‌فروش‌ها که عموماً با توجه نقد انجام می‌گیرند، نیاز به ملاحظات امنیتی خاصی داشته باشند. با اینکه گفته می‌شود پرداخت‌های الکترونیکی سبب کم‌نگ‌شدن نقش وجه نقد می‌شود، اما همچنان پول بیشترین کاربرد را در میان انواع روش‌های پرداخت دارد. در کشور آمریکا ۳۲ درصد از تراکنش‌ها به صورت پرداخت وجه نقد انجام می‌پذیرد.

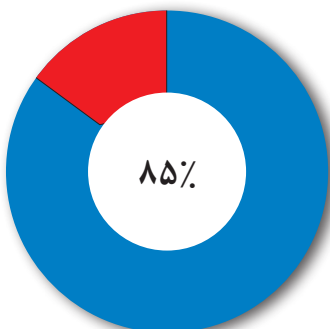
میزان استفاده مشتریان از دستگاه‌های بانکی در مقایسه با مراجعه آنان به شعب بانک بیشتر است. در آمریکا بر اساس گزارشی از بانک فدرال رزرو در سال ۲۰۱۳ مشتریان بانکی ۲/۷ تریلیون دلار در دریافت‌کننده وجه و در مقابل ۵۸۷ میلیارد دلار از دستگاه‌های خودپرداز استفاده داشته‌اند که این حجم از گردش پول نقد توسط Cash Recycler قابل جایگزینی است.

هر ساله تعداد تراکنش‌های پرداخت وجه توسط دستگاه‌ها در دنیا افزایش می‌یابد. این مقدار در سال ۲۰۱۵ برابر ۹۹ میلیارد تراکنش پرداخت بوده است. از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۵ تعداد تراکنش‌های پرداخت وجه در آسیای شرقی ۱۶ درصد و در خاورمیانه و آفریقا ۸ درصد افزایش یافته است.

تقاضای پول نقد در جهان روبه‌افزایش است و بانک‌ها در پی راه‌حلی اقتصادی برای رفع این نیاز هستند. بر همین اساس نرخ رشد جهانی استفاده از Cash Recycler در سال ۲۰۲۱ به شدت افزایش خواهد یافت.

بالا بردن رضایت مشتری

پویایی تکنولوژی که باعث توسعه دستگاه‌های Cash Recycler شده است، این قابلیت را به مشتریان بانک داده که در هر ساعتی از شبانه‌روز که نیاز به هر گونه عملیات بانکی داشته باشند، به آن دسترسی پیدا کنند.

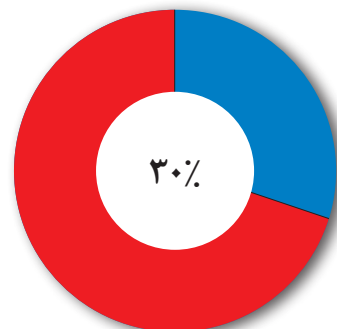

شکل ۵: حدود ۸۵ درصد از تراکنش‌های بانکی با استفاده از پول است.

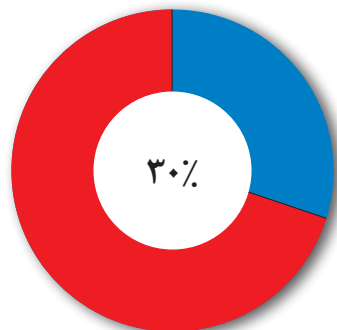
همچنان بکه‌تاز

پول بیشترین کاربرد را در میان انواع روش‌های پرداخت دارد. در کشور آمریکا ۳۲ درصد از تراکنش‌ها به صورت پرداخت وجه نقد انجام می‌پذیرد.

که از سال ۱۹۸۳ استفاده از تکنولوژی Cash Recycler در موسسات مالی را در دستور کار قرار داده بود، اکنون صد درصد پایانه‌های خود را با دستگاه‌های Cash Recycler جایگزین کرده است.

شکل ۳: نصب دستگاه‌های دریافت و پرداخت‌کننده در اروپا بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۵ بیش از ۳۰ درصد افزایش یافته است.

شکل ۴: تا سال ۲۰۱۲، ۶۷ درصد دستگاه‌های دریافت وجه جدید به صورت Recycler خواهند بود.

پول نقد همچنان حرف اول را می‌زند

از منظر جهانی حدود ۸۵ درصد تراکنش‌های بانکی با وجوه نقد سروکار دارند، همین امر سبب می‌شود که بانک‌ها در انجام تراکنش‌های خرد و تجارت

